

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 10Ps/7/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122207129
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Zajacová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2023:4122207129.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Prievidzi sudkyňou JUDr. Katarínou Zajacovou o podnete prokurátora Okresnej prokuratúry v Nitre na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. D., t.č. E. F. G.- B., H. I., J. XXX/XX, zastúpeného K. L. M., nar. X.X.XXXX, bytom I., F. B. XX/X, za účasti Okresnej prokuratúry Prievidza, takto

rozhodol:

I. O b m e d z u j e A. B., nar. XX.X.XXXX, r.č. XXXXXX/XXXX v spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je schopný samostatne nakladať s finančnými prostriedkami nad hodnotu 10,- eur mesačne, nie je schopný samostatne nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom v akejkoľvek hodnote, nie je schopný samostatne uzatvárať akékoľvek právne úkony, nie je schopný preberať si dôchodok, nie je schopný samostatne konať pred finančnými inštitúciami, štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, orgánmi miestnej samosprávy, súdmi, notárskymi úradmi, orgánmi činnými v trestnom konaní, inými právnickými osobami a samostatne rozhodovať o svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti.

II. Za opatrovníka u s t a n o v u j e N. C. D., IČO: 00 311 561, ktorého právom aj povinnosťou je starať sa o obmedzeného, preberať za neho dôchodok, zastupovať ho pred finančnými inštitúciami, štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, orgánmi miestnej samosprávy, súdmi, notárskymi úradmi, orgánmi činnými v trestnom konaní, inými právnickými osobami, zastupovať ho pri uzatváraní právnych úkonov a rozhodovať o jeho zdravotnej a sociálnej starostlivosti.

III. Úkony presahujúce rámec bežnej veci p o d l i e h a j ú schváleniu súdom.

IV. Opatrovník je p o v i n n ý predkladať súdu jedenkrát ročne správu o svojej činnosti.

V. Štátu náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresná prokuratúra v Nitre dňa 13.7.2022 podala podnet na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony A. B. z dôvodu, že v znaleckom posudku MUDr. Denisy Mészárosovej č. 90/2020 zo dňa 14.12.2020 vypracovanom pre účely trestného konania vedeného proti posudzovanému, voči ktorému bolo trestné stíhanie pre nepríčetnosť na základe znaleckého posudku znalkyne zastavené, znalkyňa konštatovala, že posudzovaný trpí mentálnou retardáciou stredne ťažkého stupňa, organickým syndrómom a syndrómom závislosti na alkohole, v dôsledku čoho nie je schopný plnohodnotne o sebe rozhodovať a správne posúdiť svoje konanie. Na základe podnetu okresnej prokuratúry Okresný súd v Nitre podľa § 23 ods. 2 CMP začal vo veci konanie ex offa. Vo veci bola následne prenesená miestna príslušnosť Okresnému súdu Prievidza.

2. Procesný opatrovník voči obsahu návrhu nemal žiadne výhrady a súhlasil, aby N. C. D. bola ustanovená za hmotnoprávneho opatrovníka posudzovanému v prípade obmedzenia jeho spôsobilosti na právne úkony.

3. Prokurátor voči obsahu návrhu nemal výhrady, stotožnil sa s obsahom znaleckého posudku MUDr. Smetánku a súhlasil, aby N. C. D. bola ustanovená za hmotnoprávneho opatrovníka posudzovanému v prípade obmedzenia jeho spôsobilosti na právne úkony.

4. Osoba navrhnutá na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, ktorá bola vzhliadnutá a vypočutá dňa 13.12.2023 v CSS Bôrik, sa na pojednávanie neustanovila. Termín pojednávania vzala na vedomie. Zástupca N. C. D., ktorá bola navrhnutá za hmotnoprávneho opatrovníka posudzovanému, sa na pojednávanie neustanovila. Doručenie predvolania mala riadne vykázané dňa 20.11.2023. Neprítomnosť na pojednávaní neospravedlnila a z dôležitého dôvodu ho odročiť nežiadala, preto súd v súlade s ust. § 180 CSP vo veci konal a rozhodol v ich neprítomnosti.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením obsahu podnetu Okresnej prokuratúry v Nitre na začatie konania zo dňa 11.7.2022, uznesenia Okresného súdu Nitra č.k. 5Nt/13/2022 zo dňa 28.6.2022, súhlasu Obce Horná Súča s ustanovením za hmotnoprávneho opatrovníka posudzovanému zo dňa 18.10.2023, znaleckého posudku č. 17/2023 zo dňa 7.8.2023 vypracovaného MUDr. Andrejom Smetánkom, výsluchom znalca, oboznámením obsahu zápisnice o vzhliadnutí a výsluchu posudzovaného v CSS Bôrik zo dňa 13.12.2023, písomného vyjadrenia Okresnej prokuratúry Prievidza k obsahu znaleckého posudku MUDr. Andreja Smetánku zo dňa 21.8.2023, ostatných listinných dôkazov v spise založených a zistil nasledovný skutkový stav:

6. Z obsahu podnetu Okresnej prokuratúry v Nitre zo dňa 11.7.2022 vyplýva, že v trestnej veci vedenej na Okresnej prokuratúre v Nitre pod sp. zn. 1Pn689/22/4403 proti posudzovanému bolo trestné stíhanie pre jeho nepríčetnosť na základe znaleckého posudku MUDr. Denisy Mészárosovej č. 90/2020 zo dňa 14.12.2020 zastavené. Znalkyňa konštatovala, že posudzovaný trpí mentálnou retardáciou stredne ťažkého stupňa, organickým syndrómom a syndrómom závislosti na alkohole.

7. Uznesením Okresného súdu Bratislava I č.k. 4Nt/7/2021-104 zo dňa 16.4.2021 bolo posudzovanému podľa § 299 ods. 1 Trestného poriadku a § 73 ods. 1 Trestného zákona uložené ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou.

8. Uznesením Okresného súdu Nitra č.k. 5Nt/13/2022 zo dňa 28.6.2022 bolo posudzovanému zmenené ochranné psychiatrické liečenie z ústavnej formy na ambulantnú formu.

9. Zo znaleckého posudku MUDr. Andreja Smetánku č. 17/2023 zo dňa 7.8.2023, znalca z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie súd zistil, že posudzovaný trpí stredne ťažkým stupňom duševnej zaostalosti, organickým syndrómom s bludmi a syndrómom závislosti na alkohole. Dlhodobu abstínuje len v chránenom prostredí. konštatoval, že organicky zmenená mentálne retardovaná osobnosť posudzovaného má aj bez vplyvu alkoholu sklon k výbušnosti, k zvýšenej sugestibilite a manipulovateľnosti s nízkou racionálnou kontrolou správania. Jeho intelektové a pamäťové schopnosti sú v pásme ľahkej až stredne ťažkej mentálnej retardácie redukované deterioračnými a organickými zmenami osobnosti. Chápavosť, úsudok ako aj schopnosť kritičnosti sú u neho výrazne znížené. Vôľovo-motivačné a konatívne funkcie sú u neho oslabené a nedostatočne výkonné. Má oslabené kognitívne, mnesticke, vôľové a rozhodovacie schopnosti s dopadom na správanie a konanie s nutnosťou psychiatrickej liečby.

10. Znalec na pojednávaní vo veci zotrval na obsahu znaleckého posudku č. 17/2023 zo dňa 7.8.2023. Nemal výhrady voči tomu, aby obmedzenie posudzovaného vo vzťahu k disponovaniu s finančnými prostriedkami bolo limitované sumou 10,- eur mesačne, pokiaľ sám posudzovaný s výškou tejto hotovosti súhlasil. Poukázal na to, že zo zdravotného hľadiska bol kompenzovaný práve z dôvodu, že sa nachádza v zariadení, ktoré mu poskytuje sociálnu a zdravotnú starostlivosť, pravidelne užíva lieky, čo zabezpečuje to, že u neho nedochádza k prejavom agresivity, prípadne bludov a požívaniu alkoholických nápojov. Uviedol, že posudzovaný nie je schopný samostatne vykonávať ani jednostranné právne úkony, napr. byť ručiteľom v záväzkovoprávnom vzťahu a preto obmedzenie jeho spôsobilosti na právne úkony navrhol aj na tieto právne úkony. Požívanie alkoholu posudzovaným bolo podľa názoru znalca sekundárneho

pôvodu, ktoré nastáva v prípade, že prestane užívať pravidelne lieky, kedy sa stáva dekompenzovaným, podráždeným s bludnými predstavami a je náchylnejší na konzumáciu alkoholu. V uzavretom oddelení posudzovaný nemal prístup k alkoholu. Znalec sa neobával, že v súčasnosti, kedy sa nachádza na otvorenom oddelení, by alkoholické nápoje začal požívať, pretože aj počas jeho vyšetrenia nemal tendenciu zadovažovať si alkohol, hoci túto možnosť mal. Primárne u neho alkoholizmus nepredstavoval podstatný zdravotný problém.

11. Súd v súlade s ust. § 243 ods. 2 CMP dňa 13.12.2023 vzhladol posudzovaného v G. B. D. D. F. H. I.. Z výsluchu posudzovaného bolo zistené, že je orientovaný v čase a v priestore, vedel sa vyjadriť, aký je mesiac a deň. V CSS je spokojný. Užíva 2 x denne lieky v počte 4 ks. Pomenovať ich nevedel. Alkohol vôbec nepije, fajčí. V CSS má k dispozícii sumu 10,- eur mesačne, z ktorej si kupuje sladkosti. Táto hotovosť mu na mesiac postačuje. Tvrdil, že pred umiestnením v zariadení nepožíval alkohol nadmerne, vypil si jedno pivo a tvrdý alkohol nepil. Nevedel sa vyjadriť, na základe čoho sa u neho vyvinul syndróm závislosti na alkohole. Bol trikrát trestne stíhaný pre krádež, na iné trestné činy si nepamätal. Žiadny z príbuzných ho nenavštevuje a nevedel o žiadnom z príbuzných, ktorý by bol ochotný vykonávať funkciu hmotnoprávneho opatrovníka. Súhlasil s ustanovením Obce Horná Súča do funkcie hmotnoprávneho opatrovníka. Je poberateľom invalidného dôchodku v sume 130,- eur mesačne, ktorý je použitý na úhradu nákladov v CSS. Bol hospitalizovaný v Trenčíne a vo Veľkom Záluží v psychiatrických nemocniciach. Potvrdil, že znalecký posudok mu bol doručený a nemal voči nemu výhrady.

12. Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

13. Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

14. Podľa § 231 písm. a/ CMP, v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

15. Podľa § 248 ods. 1, 2 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

16. Zhodnotením skutkového stavu dospel súd k právnomu názoru, že obmedzenie spôsobilosti A. B. na právne úkony je dôvodné.

17. Zo záverov znaleckého posudku MUDr. Andreja Smetánku č. 17/2023 zo dňa 7.8.2023 nepochybne vyplýva, že posudzovaný trpí stredne ťažkým stupňom duševnej zaostalosti, organickým syndrómom s bludmi a syndrómom závislosti na alkohole. Dlhodobo abstinuje len v chránenom prostredí. Organicky zmenená mentálne retardovaná osobnosť posudzovaného má aj bez vplyvu alkoholu sklon k výbušnosti, k zvýšenej sugestibilite a manipulovateľnosti s nízkou racionálnou kontrolou správania. Jeho intelektové a pamäťové schopnosti sú v pásme ľahkej až stredne ťažkej mentálnej retardácie redukované deterioračnými a organickými zmenami osobnosti. Chápavosť, úsudok ako aj schopnosť kritičnosti sú u neho výrazne znížené. Vôľovo-motivačné a konatívne funkcie sú u neho oslabené a nedostatočne výkonné. Má oslabené kognitívne, mnestické, vôľové a rozhodovacie schopnosti s dopadom na správanie a konanie s nutnosťou psychiatrickej liečby.

18. S poukazom na závery znaleckého posudku MUDr. Andreja Smetánku súd v súlade s cit. ust. § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 231 písm. a/ CMP obmedzil A. B. v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu určenom vo výrokovej časti tohto rozsudku. Súčasne podľa § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka mu ustanovil opatrovníka, ktorý s ustanovením súhlasil. Súd nezistil žiadnu príbuznú fyzickú osobu posudzovaného, ktorá by vyjadrila súhlas s ustanovením za hmotnoprávneho opatrovníka. Podľa § 274 ods. 2, § 275 CMP bol opatrovníkovi vymedzený rozsah jeho opatrovníckych práv a povinností.

19. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 58 a § 52 CMP tak, že štátu náhrada trov konania nebola priznaná, pretože podnet Okresnej prokuratúry v Nitre na obmedzenie spôsobilosti posudzovaného na právne úkony bol podaný dôvodne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, písomne v troch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, Zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti.